

Bratislavský
samosprávny
kraj

Sociálny program
„Pomoc ženám, na ktorých je páchané násilie“

Úvod

Násilie páchané na ženách môžeme definovať ako „akýkoľvek čin násilia založený na rodovej nerovnosti, ktorého dôsledkom je alebo, ktorý smeruje k tomu, aby jeho dôsledkom bolo fyzické, sexuálne, ekonomické alebo psychické poškodenie trpiacej ženy, vrátane vyhrážania sa takýmito činmi, nátlaku alebo akéhokoľvek potlačenia slobody, či už vo verejnom alebo v súkromnom živote“.

Podľa Článku 2 Deklarácie OSN o odstránení násilia páchaného na ženách, násilie páchané na ženách obsahuje:

- a) fyzické, sexuálne a psychické násilie, ktoré sa vyskytuje v rodine, vrátane bitia, sexuálneho zneužívania dievčat členmi domácnosti, násilie súvisiace s venom, znásilnenie v manželstve, mrzačenie ženských genitálií a iné tradičné praktiky, ktoré škodia ženám, ďalej mimomanželské násilie a násilie súvisiace s vykorisťovaním;
- b) fyzické, sexuálne a psychické násilie, ktoré sa vyskytuje na v spoločnosti, vrátane znásilnenia, sexuálneho zneužívania, sexuálneho obťažovania a zastrašovania v práci, vo vzdelávacích inštitúciách a všade inde, obchod so ženami a nútená prostitúcia;
- c) fyzické, sexuálne a psychické násilie, ktorého sa dopúšťa štát, alebo ktorému štát pasívne prihliada, a to bez ohľadu na to, kde sa toto násilie objavuje.

Ženy, na ktorých je páchané násilie, sa často stretávajú s nepochopením, stratou priateľov a známych, so zľahčovaním a podceňovaním ich závažného problému. Napriek tomu, že je násilie závažný trestný čin, ženám, na ktorých je páchané násilie, nie je vždy poskytnutá adekvátna pomoc. V záujme riešenia problematiky násilia páchaného na ženách v Bratislavskom kraji Odbor sociálnych vecí Úradu Bratislavského samosprávneho kraja vypracoval Regionálny akčný plán na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách pre Bratislavský kraj (ďalej iba „RAP BSK“). Jednou z úloh RAP BSK bola aj realizácia tohto sociálneho programu.

Z uvedených všeobecných východísk vyplývajú pre sociálny program tieto úlohy:

- venovať sa ženám, na ktorých je páchané násilie a ich deťom, primárne s trvalým pobytom v Bratislavskom samosprávnom kraji,
- zaobchádzať so ženou a jej deťmi, na ktorých je páchané násilie s dôstojnosťou a úctou,
- podporovať komplexný systém ochrany pred násilím páchaným na ženách a ich deťoch,
- podporovať participáciu občianskych združení a neziskových organizácií pri pomoci ženám a ich deťom, na ktorých je páchané násilie,
- podporovať proaktívny prístup a súčinnosť zainteresovaných subjektov sociálneho programu a ostatných aktérov akútnej pomoci v systéme ochrany pred násilím páchaným na ženách a ich deťoch,
- práca s páchatelom násilia (zameranie sa na prácu s páchatelom násilia, aby prevzal zodpovednosť za svoje správanie, aby ho zmenil a znovu sa nevrátil k násilnému správaniu).

I. Základný cieľ sociálneho programu

Cieľom sociálneho programu je prevencia a eliminácia násilia páchaného na ženách a ich deťoch tak, aby nemuseli čeliť porušovaniu ich základných ľudských práv a mohli žiť svoj život bezpečne, slobodne, dôstojne a bez akéhokoľvek ohrozenia.

II. Čiastkové ciele sociálneho programu

- vytvoriť dostatočnú poznatkovú bázu o násilí páchanom na ženách a v ich rodinách, aby bolo možné prispievať k rozšíreniu efektívnych nástrojov intervencie a prevencie v prípadoch násilia,
- poskytovať ženám, na ktorých je páchané násilie a ich rodinám psychologickú a sociálnu pomoc a poradenstvo, odbornú pomoc pri zvyšovaní ich sebaúcty a sebahodnoty a podporu ich reintegrácie,
- interdisciplinárne spolupracovať s aktérmi akútnej pomoci (políciou, zdravotníckymi zariadeniami, orgánmi sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, subjektmi poskytujúcimi právne, psychologické poradenstvo a psychoterapeutické služby) a subjektmi pôsobiacimi v ďalších nadväzných službách,
- práca s deťmi, na ktorých je páchané násilie,
- práca s páchatel'mi násilia.

III. Cieľová skupina sociálneho programu

Cieľovou skupinou pri realizácii sociálneho programu v Bratislavskom samosprávnom kraji sú ženy a ich deti, na ktorých je páchané násilie, ktoré potrebujú krízovú intervenciu, alebo potrebujú systematickú a kontinuálnu psychologickú, sociálnu, právnu a materiálnu pomoc.

IV. Subjekty pomoci

Bratislavský samosprávny kraj (finančná podpora neštátnych subjektov) a akreditované subjekty s preukázateľnou minimálnou praxou 3 roky v oblasti, ktorá je predmetom tohto sociálneho programu.

V. Základné prístupy pri práci so ženami a ich deťmi, na ktorých je páchané násilie

Koordinovaný prístup

Efektívnosť všetkých krokov smerujúcich k napĺňaniu úloh je úzko viazaná stupňom koordinácie medzi všetkými zúčastnenými. Všetci relevantní partneri a aktéri zapojení do realizácie sociálneho programu by mali v rámci svojich kompetencií spoločne participovať na základnom celi.

Zachovávanie mlčanlivosti

Zainteresovaní aktéri sú povinní dodržiavať mlčanlivosť a o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedia, môžu informovať iba so súhlasom osôb, ktorých sa týkajú. Na účely trestného konania môžu i bez tohto súhlasu poskytovať informácie orgánom činným v trestnom konaní.

Odbornosť

Subjekty zapojené do realizácie sociálneho programu majú odborne pripravených sociálnych pracovníkov/pracovníčky, psychológov/psychologičky, právnikov/právničky a pod. Potreba neustáleho vzdelávania odborných pracovníkov/pracovníčok v danej problematike s cieľom získavania nových poznatkov a zručností reflektujúcich aktuálny vývoj v danej oblasti.

VI. Zásady pri plnení úloh sociálneho programu

- dostupnosť služieb,
- rýchla a administratívne nenáročná pomoc,
- poskytovanie podporných a odborných služieb a opatrení poskytovaných 24 hodín denne (vrátane krízových telefonických liniek),
- bezpečie (utajená adresa, dôvernosť informácií),
- profesionalita a kvalita,
- kvalifikovaný personál (vysoká odbornosť a profesionalita personálu je predpokladom toho, aby sa zabránilo druhej viktimizácii obeť),
- princíp posilnenia (posilňuje sa samostatnosť klientky), tento princíp sa využíva najmä v terciárnej prevencii.

VII. Hlavné činnosti podporované v rámci sociálneho programu

Bratislavský samosprávny kraj bude prostredníctvom podpory sociálnych projektov vypracovaných akreditovanými subjektmi podporovať najmä tieto činnosti:

- krízová intervencia,
- sociálne poradenstvo,
- psychologické poradenstvo,
- pomoc pri právnych úkonoch,
- sprevádzanie (na políciu, k lekárovi, na súdne pojednávanie),
- asistancia pri hľadaní ubytovania a pri komunikácii s úradmi, podpora komunikačných zručností.

VIII. Metódy a formy práce

- krízová intervencia,
- krízová telefonická linka poskytovaná 24 hodín denne počas celého roka,
- sociálne poradenstvo,
- psychologické poradenstvo,
- ekonomické poradenstvo,
- právne poradenstvo,
- sociálna asistancia,
- terapia (rôzne formy terapie, najmä psychoterapia individuálna, skupinová, rodinná),
- výcviky zamerané na posilnenie osobnosti pre ženy a ich deti, na ktorých je páchané násilie a zručnosti potrebné pre uplatnenie sa na trhu práce,
- terénna sociálna práca,
- motivačné rozhovory zamerané na budovanie motivácie k zmene uvažovania,
- práca s páchatel'mi násillia.

IX. Termín realizácie: 01.01.2019 - 31. 12.2019

X. Miesto realizácie: územie Bratislavského samosprávneho kraja